

مقایسه کنش‌ها و توانش‌های کاربردی زبان در دانش‌آموزان کم‌شنوای شدید با دانش‌آموزان شنوا

* آذر مهری^۱، دکتر رضا نیلی‌پور^۲، دکتر مسعود کریملو^۳

چکیده

هدف: با توجه به اینکه دانش‌آموزان کم‌شنوا از کنش‌ها و توانش‌های کاربردی کمتری برخوردارند، لذا پژوهش حاضر به مقایسه این جنبه‌های کاربردشناسی زبان در دانش‌آموزان مدارس باغچه‌بان با دانش‌آموزان شنوای مدارس شهر تهران می‌پردازد.

روش بررسی: تعداد ۷۰ دانش‌آموز کم‌شنوای دختر و پسر با افت شنوایی شدید (۹۰ - ۷۰ دسی‌بل) با میانگین معدل تحصیلی ۱۸ - ۱۵ در پایه‌های تحصیلی اول دبیرستان تا پیش‌دانشگاهی با نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. سپس این دانش‌آموزان، با ۷۰ دانش‌آموز شنوای همگن از نظر جنس، پایه تحصیلی، نوع رشته تحصیلی و محله زندگی که بر اساس جورکردن انتخاب شده بودند مقایسه شدند. روش پژوهش مقایسه‌ای از نوع مقطعی بوده است. ابزار پژوهش عبارتند از: پرسشنامه و آزمون کنش‌ها و توانش‌های کاربردی (شامل: درک و بیان استعاره - درک و بیان ضرب‌المثل - درک کنش‌گفتارهای غیرمستقیم - درک استنباط معنی - انتخاب بهترین عنوان و درک جملات طنزآمیز). جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های کروسکال والیس، من ویتنی یو، آزمون تی و تی زوجی استفاده شد. یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که بین میانگین نمره کل کنش‌ها و توانش‌های کاربردی زبان در دو گروه کم‌شنوا و شنوا تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$). همچنین بین میانگین نمره کل کنش‌ها و توانش‌های کاربردی زبان در گروه کم‌شنوا بین پایه‌های تحصیلی اول دبیرستان تا پیش‌دانشگاهی تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$). در صورتی که بین میانگین نمره کل کنش‌ها و توانش‌های کاربردی زبان در گروه شنوا بین پایه‌های تحصیلی اول دبیرستان تا پیش‌دانشگاهی تفاوت معنی‌دار نیست ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: دانش‌آموزان کم‌شنوا نسبت به دانش‌آموزان شنوا توانش‌های کاربردی زبان را کمتر درک می‌کنند. همچنین در بافتها و موقعیت‌های مختلف قادر به استفاده مناسب از آن‌ها نیستند. کلید واژه‌ها: زبان / کاربردشناسی زبان / استعاره / ضرب‌المثل / کم‌شنوایی / گفتار

۱- کارشناس ارشد گفتار درمانی، عضو هیئت علمی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران
۲- دکترای زبان‌شناسی، استاد دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
۳- دکترای آمار حیاتی، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تاریخ دریافت مقاله: ۸۵/۵/۱۸
تاریخ پذیرش مقاله: ۸۵/۷/۲۶

* آدرس نویسنده مسئول:

تهران، خ انقلاب، پیچ شمیران، دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران، گروه گفتاردرمانی
تلفن: ۷۷۵۲۵۱۳۲ داخلی ۲۲۱

* E-mail: Azar-mehri@yahoo.com